

บทที่ 2

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเป็นพื้นฐานในการวิจัยเรื่อง "การศึกษาเชิงประเมินการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524" ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจะเสนอตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. สาระสำคัญของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 พ.ศ.2523
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนและการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

สาระสำคัญของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย การประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 พ.ศ.2523

โดยที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 แล้ว จึงสมควรออกระเบียบว่าด้วยการประเมินผลการเรียนให้สอดคล้องกัน

ฉะนั้นอาศัยอำนาจตามความในข้อ 23 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 กระทรวงศึกษาธิการจึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 พ.ศ.2523"

ข้อ 2. ตั้งแต่วันที่ใช้ระเบียบนี้ ให้ยกเลิกบรรดาระเบียบข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่ระเบียบนี้ได้กำหนดไว้แล้ว หรือขัดแย้งกับระเบียบนี้ และให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 3. ให้ใช้ระเบียบนี้ควบคู่กับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย
พุทธศักราช 2524

หมวด 1

หลักในการประเมินผลการเรียน

- ข้อ 4. การประเมินผลการเรียนให้เป็นไปตามหลักการต่อไปนี้
- 4.1 ให้สถานศึกษามีหน้าที่ประเมินผลการเรียนโดยความเห็นชอบของกุ่มโรงเรียน
 - 4.2 ให้ประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา โดยคิดเป็นจำนวนหน่วยการเรียนให้ถือปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
 - 4.3 ให้ประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชาตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละรายวิชา
 - 4.4 ให้มีการประเมินทั้งในระหว่างภาคเรียนและปลายภาคเรียน

หมวด 2

วิธีการประเมินผล

ข้อ 5. การประเมินผลระหว่างภาคเรียน เป็นการประเมินผลเพื่อศึกษาผลการเรียนเพื่อจัดการสอนซ่อมเสริม และเพื่อนำผลการประเมินไปรวมกับการประเมินผลปลายภาคเรียน ให้ประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นระยะๆ การประเมินผลปลายภาคเรียนเป็นการประเมินผลเพื่อตรวจสอบผลการเรียน ให้ประเมินผลครอบคลุมทุกจุดประสงค์หรือจุดประสงค์ปลายทาง หรือจุดประสงค์ที่สำคัญ

ข้อ 6. การประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียนเป็นรายวิชา ให้นำผลการประเมินระหว่างภาคเรียนรวมกับผลการประเมินปลายภาคเรียน ตามอัตราส่วนที่กุ่มโรงเรียนกำหนด ทั้งนี้กุ่มโรงเรียนจะต้องกำหนดอัตราส่วนดังกล่าวไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ 7. ให้ใช้ตัวเลขแสดงระดับผลการเรียนในแต่ละรายวิชา ดังต่อไปนี้

- 4 หมายถึง ผลการเรียนดีมาก
- 3 หมายถึง ผลการเรียนดี
- 2 หมายถึง ผลการเรียนปานกลาง
- 1 หมายถึง ผลการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ
- 0 หมายถึง ผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ

ข้อ 8. ให้ใช้อักษรแสดงผลการเรียนที่มีเงื่อนไขในแต่ละรายวิชาดังนี้

มส. หมายถึง ไม่มีสิทธิเข้ารับการประเมินผลปลายภาคเรียน

ร หมายถึง รอการตัดสิน หรือยังตัดสินไม่ได้

ผ หมายถึง เข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาทั้งหมดที่จัดกิจกรรมของแต่ละภาคเรียน หรือหมายถึงผ่าน

มผ หมายถึง เข้าร่วมกิจกรรมไม่ถึงร้อยละ 80 ของเวลาทั้งหมดที่จัดกิจกรรมของแต่ละภาคเรียน หรือหมายถึงไม่ผ่าน

มก หมายถึง เรียนโดยไม่นับหน่วยการเรียน ไม่นำผลการเรียนไปเปลี่ยนเป็นระดับผลการเรียน และไม่นับเป็นส่วนหนึ่งของแผนการเรียน

มค หมายถึง เรียนโดยไม่นับหน่วยการเรียน และมีเวลาหรือไม่ครบร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด

(กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2526 : 1-2)

คำอธิบายระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย การประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร
มัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับที่ 2)

เนื่องจากคำอธิบายระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผล
การเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 มีคำอธิบายบางตอน
ไม่แจ่มแจ้งชัดเจนสมควรอธิบายใหม่ให้เข้าใจถูกต้อง

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากเจตนาของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524
มุ่งเน้นเพื่อใฝ่เรียนรู้อัจฉริยะชีวิตบนพื้นฐานแห่งคุณธรรม ภูมิปัญญา วิชาการ ศึกษาศาสตร์
ทำเป็น ภูมิปัญญา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีนิสัยใฝ่หาความรู้และทักษะอยู่เสมอ
เน้นการพัฒนาความรู้และทักษะรวมทั้งเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ และเน้น
การพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ดังนั้นหลักการวัดผลและประเมินผลตามระเบียบ
กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย
พุทธศักราช 2524 จึงต้องตอบสนองต่อหลักสูตร โดยวัดให้ครอบคลุมตามเจตนา
ของหลักสูตรดังกล่าว

หมวด 1 หลักในการประเมินผลการเรียน

ในหมวดนี้มีคำชี้แจงเพิ่มเติมในข้อ 4.1, 4.2 และ 4.3

4.1 ให้สถานศึกษามีหน้าที่ประเมินผลการเรียนโดยความเห็นชอบของ กลุ่มโรงเรียน

เนื่องจากระเบียบนี้มีจุดมุ่งหมายให้การประเมินผลเป็นไปเพื่อการพัฒนา
ผู้เรียนและการพัฒนาผู้เรียนจะต้องเป็นไปโดยรอบด้าน ทั้งด้านความรู้-ความคิด
ด้านความรู้สึก และด้านการศึกษา ดังนั้น ในการตรวจสอบว่าผู้เรียนได้พัฒนาไป
ตามจุดประสงค์หลักสูตรกำหนดไว้หรือไม่ ผู้ตรวจสอบจำเป็นต้องอยู่ใกล้ชิดกับผู้เรียน

และเผ่าสิ่งเกศหตุติกรวมของผู้เรียนมาโดยตลอด และในการประเมินผลนั้นจะต้องใช้เครื่องมือวัดให้ตรงตามจุดประสงค์ ดังนั้น ผู้ทำหน้าที่ใดที่สุดก็คือ ครูผู้สอนระเบียบนี้จึงให้สถานศึกษาเป็นผู้ประเมินผลการเรียน แต่อย่างไรก็ตามเพื่อเป็นการรักษาคุณภาพของนักเรียนแต่ละโรงเรียนให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานใกล้เคียงกัน การประเมินผลการเรียนของในแต่ละสถานศึกษาจึงต้องให้กลุ่มโรงเรียนให้ความเห็นชอบด้วย

ในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ความเห็นชอบของกลุ่มโรงเรียนนั้น กลุ่มโรงเรียนควรจะได้มีการประชุมตกลงร่วมกัน และเมื่อมีข้อตกลงใดแล้วควรจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร และประกาศให้สมาชิกถือปฏิบัติตาม พร้อมทั้งโรงเรียนจะต้องรายงานผลการปฏิบัติงานในกลุ่มโรงเรียนทราบเป็นระยะ ๆ

สิ่งที่กลุ่มโรงเรียนจะต้องจัดทำคือ

(1) การกำหนดอัตราส่วนของคะแนนระหว่างภาคกับปลายภาคเรียนของแต่ละรายวิชา

(2) การจัดทำจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา

(3) การจัดทำข้อสอบวิชาบังคับพร้อมไว้ใช้ในกลุ่ม

(สาเหตุที่คัดเรื่อง การกำหนดจำนวนครั้งของการสอบเพื่อเก็บคะแนนระหว่างภาคออกไปเพื่อให้สนองต่อจุดหมายของหลักสูตร กล่าวคือ

ก. ต้องการให้การเรียนและการประเมินผลจัดกระทำควบคู่กันไป เมื่อสอนจบแต่ละหน่วยให้มีการประเมินผลทันที จุดประสงค์การเรียนรู้ใดที่ไม่ผ่านให้มีการสอนซ่อมเสริม จุดประสงค์ใดที่ผ่านแล้วก็ให้เก็บคะแนนไปพร้อม ๆ กัน ไม่ต้องรอเก็บไว้หลาย ๆ หน่วย แล้วจึงดำเนินการสอบ อันจะส่งผลให้ไม่สามารถจะสอนซ่อมเสริมได้ทัน และยังในกรณีจุดประสงค์ที่เป็นพื้นฐานซึ่งกันและกัน ถ้านักเรียนไม่สามารถผ่านในจุดประสงค์ที่เป็นพื้นฐานใดก่อน ก็จะส่งผลให้ไม่สามารถผ่านจุดประสงค์ในลำดับถัดไปได้

ข. การที่ไม่ระบุไว้ เป็นการเปิดโอกาสให้กลุ่มโรงเรียนสามารถเลือกปฏิบัติได้ตามความเหมาะสมและความพร้อมของโรงเรียนแต่ละโรงเรียน)

4.2 ให้ประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา โดยคิดเป็นจำนวนหน่วยการเรียน ให้ถือปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

เนื่องจากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ใช้ระบบหน่วยการเรียน กล่าวคือ

เวลา 1 คาบ ใน 1 สัปดาห์ ตลอดปี 40 สัปดาห์ มีค่า 1 หน่วยการเรียน

เวลา 2 คาบ ใน 1 สัปดาห์ ต่อ 1 ภาคเรียน 20 สัปดาห์ มีค่า 1 หน่วยการเรียน

เวลา 3 คาบ ใน 1 สัปดาห์ ต่อ 1 ภาคเรียน 20 สัปดาห์ มีค่า 1.5 หน่วยการเรียน

เวลา 4 คาบ ใน 1 สัปดาห์ ต่อ 1 ภาคเรียน 20 สัปดาห์ มีค่า 2 หน่วยการเรียน

ดังนั้น 40 คาบ ใน 1 หน่วยการเรียน (รวมทั้งเวลาเรียนและเวลาทดสอบประเมินผล)

1 ปีมี 2 ภาคเรียน ภาคเรียนละ 20 สัปดาห์

1 คาบ = 50 - 60 นาที

ดังนั้น ในการประเมินผลการเรียนในแต่ละรายวิชา จึงต้องคิดเป็นหน่วยการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร

ในกรณีที่โรงเรียนนำรายวิชาต่าง ๆ ของหลักสูตร ปวช. หรือหลักสูตรอื่น ซึ่งคิดเป็นหน่วยกิตมาใช้ ให้โรงเรียนยึดคาบของหลักสูตรนั้นเป็นหลัก โดยถือว่า 1 หน่วยการเรียน 40 คาบ ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก.354/2524 ลงวันที่ 16 มิถุนายน 2524 (เอกสารแนบท้ายคำสั่ง) เรื่องการโอนหน่วยการเรียน ฯลฯ เมื่อต้องการทราบว่ากิตหน่วยการเรียน ก็ให้นำ 40 ไปหาร ไม่ใช่หารด้วย 36 และใช้คาบละ 50-60 นาที

4.3. ไท้ประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชาตามจุดประสงค์การเรียนรู้อยู่ของแต่ละรายวิชา

การประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชานี้ เป็นการให้ความสำคัญของแต่ละรายวิชาเท่ากัน แต่อย่างไรก็ดี ในกรณีที่นักเรียนจะเรียนได้เป็นอย่างดีนั้น นักเรียนควรจะเรียนให้ได้หน่วยการเรียนทุกรายวิชา ดังนั้นถ้านักเรียนได้ผลการเรียนในกรณีใดกรณีหนึ่งต่อไปนี้

1. ได้ "ร" และได้ "ร"
2. ได้ "ร" และได้ "อ"
3. ได้ "อ" และได้ "ร"
4. ได้ "มส" และได้ "มส"
5. ได้ "มส" และได้ "อ"
6. ได้ "อ" และได้ "มส"
7. ได้ "ร" และได้ "มส"
8. ได้ "มส" และได้ "ร"
9. ได้ "อ" และได้ "อ"

ไม่ว่าจะเป็นสองรายวิชาติดกัน หรือเว้นช่องห่างกัน นักเรียนจะเรียนรายวิชาต่อไปอีกไม่ได้ โดยเฉพาะวิชาบังคับจนกว่านักเรียนจะแก้ตัวให้รายวิชาใดรายวิชาหนึ่ง ให้ได้หน่วยการเรียนเสียก่อน ส่วนรายวิชาเลือกถ้านักเรียนมีผลการเรียนดัง 9 ข้อ ข้างต้น สองรายวิชาติดกันหรือเว้นช่องห่างกันและไม่เปลี่ยนรายวิชาเลือกนั้น ก็ควรจะให้ให้นักเรียนสอบให้ได้หน่วยการเรียนเสียก่อน อย่างน้อย 1 รายวิชา จึงควรให้เรียนรายวิชาต่อไป

การปล่อยให้นักเรียนมีรายวิชาต่าง ๆ ติด "อ" ได้ "ร" หรือได้ "มส" ติดกันหลายรายวิชา ย่อมจะเกิดปัญหาต่อการเรียน ทั้งนี้ เพราะหลายรายวิชาเป็นพื้นฐาน หรือหลายรายวิชาเป็นวิชาต่อเนื่อง ซึ่งหลักสูตรไม่ได้ระบุพื้นฐาน แต่ต้องเรียนต่อเนื่องกันตามลำดับวิชา เช่น วิชาภาษาบาลี วิชาภาษาฝรั่งเศส เป็นต้น หรือ

บางรายวิชา มีเนื้อหาประกอบหรือร่วมกัน เช่น คณิตศาสตร์ เกษตร ของหลักสูตร ปวช. พุทธศักราช 2524 ซึ่งนำมาใช้ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 แต่ละรายวิชา ย่อมจะส่งผลการเรียนซึ่งกันและกัน ถ้าปล่อยให้ให้นักเรียนติด "0" "ร" หรือได้ "มส" หลายรายวิชาโดยไม่สอนซ่อมเสริมและสอบแก้ตัวให้ จะมีปัญหาในภายหลัง เมื่อนักเรียนเรียนครบตามแผนการเรียนแล้ว นักเรียนไม่มีความรู้ตามแผนการเรียนที่เลือก หรือไม่ครบเกณฑ์การจบหลักสูตร

อนึ่ง ขอให้สังเกตว่า ในกรณีที่นักเรียนได้ "มส" ในรายวิชาแรก เพราะเวลาไม่ครบ 80 % นั้น จะให้เรียนรายวิชาต่อไปได้หรือไม่ ผู้สอนควรพิจารณาว่า นักเรียนได้มีเวลาเรียนในรายวิชานั้นพอที่จะมีความรู้ในการเรียนรายวิชาต่อไปได้หรือไม่ ถ้ามีเวลาเรียนน้อยมากจะไม่สามารถเรียนรายวิชาต่อไปด้วยความเข้าใจได้ ควรจะให้ให้นักเรียนแก้ "มส" ให้เสร็จก่อน มิฉะนั้นจะเรียนไม่ได้

การประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา จะต้องให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้ของแต่ละรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ในกรณีที่บางรายวิชาไม่ได้กำหนดจุดประสงค์ของแต่ละรายวิชาไว้ในหลักสูตร ก็ให้ยึดจุดประสงค์ของวิชาเป็นหลัก ส่วนในกรณีที่ 2 รายวิชาใช้จุดประสงค์เดียวกัน ผู้สอนจะต้องจัดแบ่งจุดประสงค์ให้ชัดเจน และเมื่อสอนจบทั้ง 2 รายวิชา นักเรียนจะต้องบรรลุตามจุดประสงค์นั้น (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2526 : 10-14)

คำชี้แจงรายละเอียดประกอบหนังสือ กรมวิชาการ เลขที่ ศษ.0608/9547

ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2525

การให้ระดับผลการเรียนในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524

หลักการและเหตุผล

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย

พุทธศักราช 2524 เป็นระยะเวลา 1 ปี แล้ว ปรากฏว่าโรงเรียนต่าง ๆ ที่ใช้หลักสูตรเดียวกัน มีวิธีการปฏิบัติที่แตกต่างกันออกไป ทำให้ความรู้ความสามารถของนักเรียนแต่ละโรงเรียนไม่เป็นที่ยอมรับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งอาจจะใช้ผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นเกณฑ์หนึ่งของการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนต่อในสถาบันอุดมศึกษา จึงเห็นเป็นการสมควรที่จะได้เปลี่ยนระบบวิธีการให้ระดับผลการเรียนใหม่ โดยให้ยกเลิกวิธีการปฏิบัติตามคำอธิบายหน้า 106-109 ในคู่มือการประเมินผล การเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (เล่ม 1 ปกสีน้ำเงิน) และให้โรงเรียนต่าง ๆ ปฏิบัติเหมือนกันทุกโรงเรียน ดังนี้

1. วิธีการประเมินผล

- 1.1 การประเมินผลระหว่างภาคเรียน มีจุดประสงค์เพื่อ
 - ศึกษาผลการเรียน
 - จัดการสอนซ่อมเสริม (นักเรียนที่ยังไม่บรรลุจุดประสงค์)
 - นำผลการประเมินไปรวมกับผลการประเมินปลายภาคเรียน
 วิธีการประเมิน ให้ประเมินตามจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นระยะๆ
- 1.2 การประเมินผลปลายภาคเรียน มีจุดประสงค์เพื่อสรุปผลการเรียน
วิธีการประเมินผล ให้ประเมินครอบคลุมจุดประสงค์หรือจุดประสงค์
ปลายทางหรือจุดประสงค์ที่สำคัญ

2. การตัดสินผลการเรียน

- 2.1 กลุ่มโรงเรียนต้องกำหนดอัตราส่วนคะแนนระหว่างภาคเรียนและ
ปลายภาคเรียนไว้เป็นหลักฐาน
- 2.2 นำผลการประเมินระหว่างภาคเรียนรวมกับผลการประเมิน
ปลายภาคเรียนตามอัตราส่วนดังกล่าวข้างต้น
- 2.3 การประเมินระหว่างภาคเรียน มีขั้นตอนดังนี้
 - 2.3.1 จำนวนครั้งของการประเมิน ควรประเมิน 3 ครั้ง แต่
ต้องไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง

2.3.2 การประเมินในแต่ละครั้งตามข้อ 2.3.1 ให้ประเมินตามจุดประสงค์ที่สำคัญ หรือจุดประสงค์ปลายทางที่ได้เรียนมาแล้วในช่วงระยะเวลาที่จะทำการประเมิน ดังนั้น แผนการสอนจะต้องสัมพันธ์กับแผนการสอนรายคาบ โดยสถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- 1) รายวิชาที่จะสอนในภาคเรียนนั้นมีความ
- 2) จุดประสงค์การเรียนรู้ในรายวิชานั้น มีจุดประสงค์ จุดประสงค์ใด เป็นจุดประสงค์ปลายทาง จุดประสงค์ใดเป็นจุดประสงค์นำทาง
- 3) จุดประสงค์ใดบ้างเป็นจุดประสงค์ทางด้านความรู้-ความคิด (Cognitive Domain) ทางด้านอารมณ์-เจตคติ (Affective Domain) และทางด้านปฏิบัติ (Psycho-motor Domain) ทั้งนี้ เพราะจุดประสงค์ต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องสัมพันธ์กับการเลือกเครื่องมือที่จะใช้วัดและวิธีการเก็บคะแนน

อนึ่งต้องพึงระลึกไว้ว่าจุดประสงค์ของแต่ละรายวิชาจะต้องครอบคลุมพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน

2.3.3 การประเมินแต่ละครั้ง ให้เก็บเป็นคะแนนคืบไว้

2.3.4 การกำหนดสัดส่วนการเก็บคะแนนของการประเมินระหว่างเรียนแต่ละครั้งว่าจะแบ่งคะแนนเท่ากันหรือต่างกัน ควรจะพิจารณาจากจุดมุ่งหมายของการประเมินแต่ละครั้งว่าจะวัดครอบคลุมระดับพฤติกรรมใดมากน้อยแค่ไหน แต่โดยหลักการนั้นควรให้ความสำคัญของการประเมินครั้งสุดท้ายมากกว่าครั้งอื่น เพราะในการประเมินแต่ละรายวิชาจะต้องประเมินให้ครอบคลุมการพัฒนาการโดยรอบด้าน เช่น ความสนใจในการเรียน การทำงานเป็นระเบียบ ฯลฯ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวนี้ควรจะประเมินตั้งแต่ต้นภาคเรียนจนถึงปลายภาคเรียน และให้คะแนนที่การประเมินระหว่างเรียนครั้งสุดท้าย

อนึ่ง ในการกำหนดช่วงระยะเวลาของการประเมินระหว่างเรียน ควรให้ระยะเวลาการประเมินระหว่างเรียนครั้งสุดท้ายใกล้เคียงกับการประเมินปลายภาคมากที่สุด

2.3.5 ในกรณีที่กำหนดสัดส่วนของคะแนนเก็บระหว่างภาคของการสอบ 3 ครั้ง เป็น 15, 15 และ 30 นั้น ก็ได้หมายความว่าถ้าคะแนนเก็บเป็น 15 คะแนน แล้วจะออกข้อสอบเพียง 15 ข้อ การออกข้อสอบควรออกให้ตรงตามจุดประสงค์ มีจำนวนมากพอที่จะสรุปได้ว่านักเรียนมีความรู้ความสามารถตามจุดประสงค์หรือไม่ เมื่อนักเรียนทำได้เท่าไร แล้วจึงปรับเป็นคะแนนเก็บ

2.3.6 ในกรณีเมื่อประเมินผลระหว่างเรียนแต่ละครั้งแล้ว นักเรียนได้คะแนนต่ำกว่าครึ่งของคะแนนเก็บในครั้งนั้น ๆ ให้มีการสอนซ่อมเสริม แล้วสอบแก้ตัวให้ ผลการสอบแก้ตัวนักเรียนจะได้คะแนนครึ่งของคะแนนเก็บในครั้งนั้น ๆ เจตนาของหลักการนี้เพื่อให้นักเรียนได้มีการปรับปรุงพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น ไม่ต้องรอให้สิ้นภาคเรียนก่อน จึงค่อยดำเนินการแก้ตัว การสอบแก้ตัวจะสอบได้กี่ครั้งขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้สอนโดยก่อนการสอบแก้ตัวทุกครั้งจะต้องจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมก่อน

2.3.7 ในการประเมินผลแต่ละครั้ง ถ้าหากนักเรียนไม่ได้เข้าสอบให้ได้ "ร" ไว้ก่อนแล้วจึงดำเนินการนัดหมายต่อไป

2.4 การประเมินผลปลายภาคเรียน ให้ประเมินจุดประสงค์ที่สำคัญหรือจุดประสงค์ปลายทาง โดยให้ครอบคลุมทั้งรายวิชา แล้วเก็บคะแนนดิบไว้

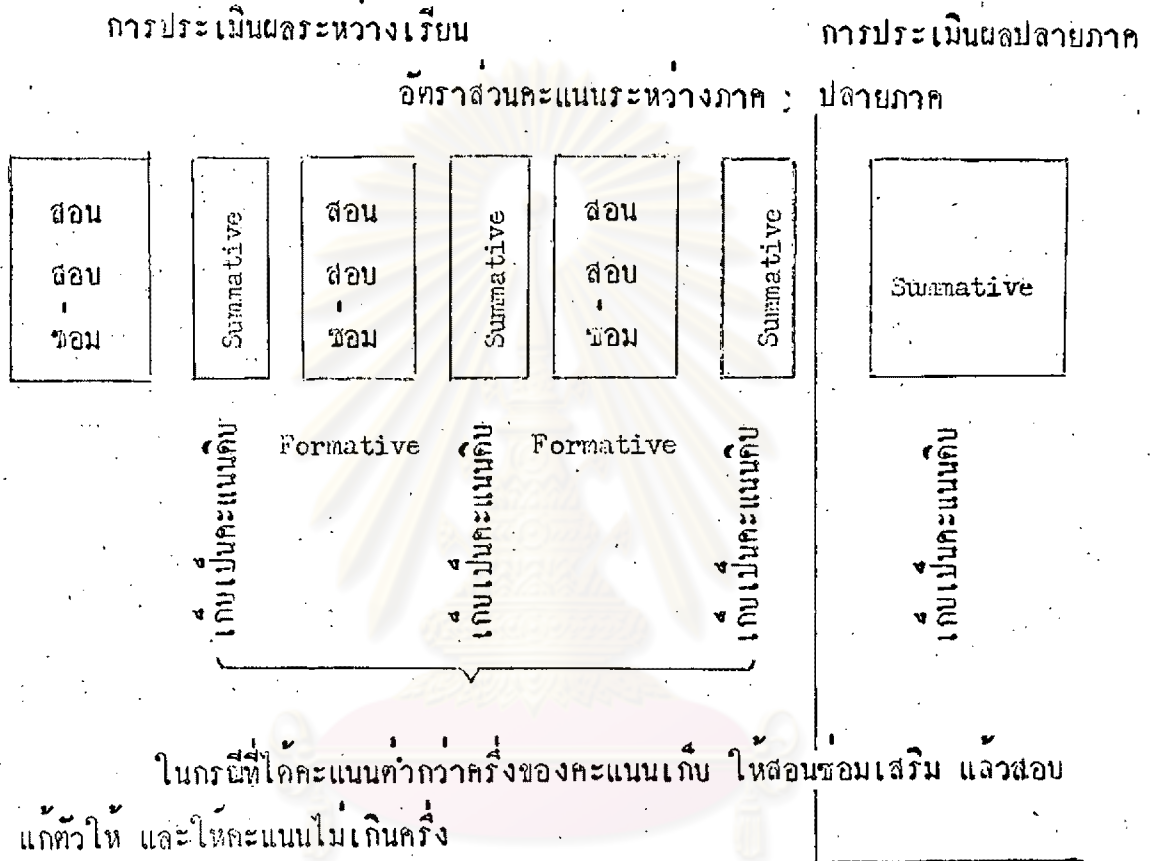
2.5 การตัดสินผลการเรียน ให้นำคะแนนที่เก็บจากการประเมินระหว่างภาคเรียนทุกครั้ง รวมกับการประเมินปลายภาคเรียน แล้วแปลงเป็นระดับผลการเรียน โดยถือเกณฑ์ระดับผลการเรียนดังนี้

ระดับผลการเรียน	ความหมาย	เทียบกับระบบเปอร์เซนต์โดยประเมิน
4	ดีมาก	80-100
3	ดี	70-79
2	ปานกลาง	60-69
1	ผ่าน	50-59
0	ต่ำกว่าเกณฑ์	0-49

3. การปรับปรุงการเรียนการสอนระหว่างเรียน ในช่วงระยะเวลา
ก่อนการประเมินผลการเรียนระหว่างเรียนแต่ละครั้ง ให้มีการประเมินผลการเรียน
เมื่อสอนจบแต่ละหน่วยหรือแต่ละคาบเพื่อเป็นการตรวจสอบว่านักเรียนสามารถ
บรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ถ้าไม่บรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ให้
ดำเนินการสอนซ่อมเสริม วิธีการตรวจสอบว่านักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์หรือไม่
อาจใช้วิธีการตรวจแบบฝึกหัด ตรวจผลงาน การซักถาม การอภิปรายระหว่างเรียน
การทดสอบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปแบบการประเมินผลแต่ละรายวิชา

(กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2526 : 30-33)

จากระเบียบดังกล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่ารูปแบบในการประเมินผล การเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 นี้ มี 2 รูปแบบ คือ การประเมินผลความก้าวหน้าหรือการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน (Formative Evaluation) กับการประเมินผลรวมสรุป (Summative Evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผลตามหลักสูตรเก่า โดยเน้นการประเมินเพื่อตัดสิน ได้-ตก แต่สำหรับหลักสูตรปัจจุบัน เน้นการประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน อันเป็นรูปแบบการประเมินที่เปลี่ยนแปลงได้ จึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรง

กับครู-อาจารย์ ที่ปฏิบัติการสอนและประเมินผลการเรียนควรจะได้ศึกษาหลักการ และวิธีการในการประเมินทั้ง 2 ลักษณะ เพื่อจะได้นำไปใช้ได้อย่างถูกต้องตรงกับ วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้

การประเมินผลความก้าวหน้า (Formative Evaluation) แอราเซียน และมาคัวส์ได้ให้ความ เห็นว่าการประเมินผลความก้าวหน้าเป็นการประเมินผลที่มุ่ง ตระเตรียมทั้งนักเรียนและครูเกี่ยวกับความก้าวหน้าของความรอบรู้ (Mastery) ใน จุดมุ่งหมายของแต่ละวิชาโดยไม่นำผลการประเมินไปให้เป็นเกรดแต่จะใช้เป็นข้อมูล สำหรับกำหนดรูปแบบการสอนและการเรียนในครั้งต่อไป (Mehrens 1976 : 11)

สำหรับการประเมินผลความก้าวหน้าในทฤษฎีของ โกรนลันด์ (Gronlund) เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนระหว่างการสอน เพื่อจะได้ เป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ของทั้งนักเรียนและครูเกี่ยวกับความสำเร็จและ ความผิดพลาดในการเรียน ข้อมูลย้อนกลับสำหรับนักเรียนจะช่วยให้นักเรียนเกิด แรงเสริม (Reinforement) ที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียน รวมทั้ง จะช่วยบอกข้อผิดพลาดในการเรียนเพื่อจะได้แก้ไขให้ถูกต้อง ส่วนข้อมูลย้อนกลับ สำหรับครูจะช่วยในการเปลี่ยนแปลงการสอนและการกำหนดงานพิเศษ หรือการสอน ซ่อมเสริมเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล การเตรียมแบบทดสอบสำหรับการประเมินผล ชนิดนี้จะเตรียมแบบทดสอบพิเศษในเนื้อหาแต่ละตอนของการสอน (อาจจะแต่ละบท หรือแต่ละหน่วยก็ได้) โดยมีจุดว่านักเรียนรอบรู้หรือไม่รอบรู้ (Mastery or Non -Mastery) ในผลการเรียนแต่ละตอน แบบทดสอบที่ใช้มากในการประเมินชนิดนี้ คือ แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเองหรือบางทีอาจใช้แบบทดสอบที่มีผู้พิมพ์ออกมาจำหน่าย หรืออาจใช้เทคนิคการสังเกตในการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนก็ได้ ส่วน ผลการประเมินจะไม่นำไปให้ระดับผลการเรียน(Gronlund 1976 : 17) เช่นเดียวกับ ความเห็นของ บลูม (Bloom) ที่ว่าคะแนนที่ได้จากการวัดในการประเมินแบบนี้ไม่ ควรเป็นการวัดเพื่อให้ระดับคะแนน แต่จะใช้เพื่อบอกว่านักเรียนรอบรู้หรือไม่รอบรู้ เท่านั้น พวกที่ไม่รอบรู้จะได้รับการช่วยเหลือในสิ่งที่เขายังบกพร่องอยู่ ดังนั้น

การวัดความก้าวหน้าจึงควรเป็นกระบวนการสอนอย่างหนึ่ง ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับ การทัศนาระดับคะแนนของเด็ก (Bloom, Hastings and Madaus 1971 : 131-132)

จะเห็นได้ว่าจุดมุ่งหมายของการประเมินผลความก้าวหน้าโดยทั่วไป เน้นระดับของความรอบรู้ในเรื่องที่เรียนซึ่งครูจะท้อหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ นักเรียนเกิดความรอบรู้ ทำให้ต้องมีการปรับปรุงทั้งการเรียนและการสอน ดังนั้น การสอนจึงเป็นการหาวิธีการเพื่อให้นักเรียนเกิดความรอบรู้ (Bloom and others 1971 : 43)

ในการประเมินผลความก้าวหน้า จะใช้หลักการประเมินโดยแยกการเรียน ออกเป็นหน่วยย่อย ๆ โดยที่ครูพยายามหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิด การเรียนรู้ในแต่ละหน่วยที่เรียน ทั้งนี้เป็นไปตามหลักการเรียนเพื่อให้เกิดความ รอบรู้ (Learning for Mastery) ครูซึ่งรู้สภาพการณ์ของการเรียนการสอน ก็จะสามารถใช้การประเมินผลในการปรับปรุงการเรียนการสอนได้ โดยใช้การ ประเมินระหว่างภาคเรียนหรือระหว่างที่การสอนกำลังดำเนินอยู่ให้ผลย้อนกลับ (Feed back) แก่ผู้เรียนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องตลอดจนให้ข้อมูลแก่ผู้สอนเพื่อ ปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ 2520 : 177)

การประเมินผลความก้าวหน้าจัดเป็นการประเมินการสอนในชั้นเรียน แบบหนึ่งใน 4 แบบคือ การประเมินเพื่อจัดชั้นเรียน (Placement) การประเมิน ความก้าวหน้า (Formative) การประเมินเพื่อวินิจฉัย (Diagnostic) และการประเมินรวมสรุป (Summative) ซึ่งแต่ละแบบก็จะมีวิธีการที่แตกต่างกัน ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องเลือกแบบการประเมินให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของ การประเมิน นอกจากนี้เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินแต่ละแบบก็ย่อมแตกต่างกัน ออกไป เครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับการประเมินความก้าวหน้าได้แก่ แบบทดสอบ วัดความรอบรู้ที่ครูสร้างขึ้นเอง แบบทดสอบที่มีผู้พิมพ์จำหน่าย การใช้เทคนิคการสังเกต

(Gronlund 1976 : 20) ซึ่งครูผู้สอนจะต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการประเมิน โดยทั่วไปครูมักจะใช้แบบทดสอบที่สร้างขึ้นเอง (Teacher-made mastery tests) สำหรับแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเองก็จะต้องเลือกชนิดของแบบสอบให้เหมาะสมกับแบบของการประเมิน การประเมินเพื่อวินิจฉัยความรู้ ทักษะ และผลสัมฤทธิ์ในเรื่องราวเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งแบบสอบที่จะใช้ก็คือ แบบสอบอิงเกณฑ์ (Criterion O referenced test) (Karmel 1978 : 6) เพราะแบบสอบชนิดนี้สร้างขึ้นเพื่อวัดระดับของความรอบรู้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของการสอน เพื่อจำแนกผู้เรียนที่รอบรู้จากผู้ไม่รอบรู้ ดังนั้นในการประเมินความก้าวหน้า แบบทดสอบที่ใช้ควรเป็นแบบทดสอบอิงเกณฑ์ แต่ไม่ว่าจะเป็นการประเมินแบบใดหรือแบบทดสอบแบบใดก็ตาม สิ่งที่สำคัญที่สุดคือครูจะต้องมีความเข้าใจในการเลือก การสร้าง ตลอดจนการนำไปใช้เป็นอย่างดี การประเมินจึงจะบรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย

การประเมินผลรวมสรุป (Summative Evaluation) คือแบบของการประเมินที่ใช้เมื่อสิ้นสุดการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง เพื่อต้องการทราบว่านักเรียนสัมฤทธิ์ผลตามจุดประสงค์ของการสอนหรือไม่ และใช้เป็นข้อมูลสำหรับให้ระดับผลการเรียนรายวิชา หรือรับรองผลการเรียนของนักเรียน ว่านักเรียนเป็นผู้รอบรู้หรือไม่ เทคนิคของการประเมินแบบนี้ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของการสอน โดยทั่วไป เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ครูสร้างเอง แบบประมาณค่า (Ratings) ของการปฏิบัติการและการประเมินผลงานที่มอบหมายให้ทำ ถึงแม้ว่าวัตถุประสงค์หลักของการประเมินรวมสรุปคือ การให้ระดับผลการเรียน หรือรับรองผลการเรียนของนักเรียน แต่การประเมินแบบนี้ยังให้ข้อมูลสำหรับการพิจารณาความเหมาะสมของจุดประสงค์รายวิชาที่กำหนดและประสิทธิภาพของการสอนอีกด้วย (Gronlund 1976 : 17-18)

แอร่าเขียนและมาคัวส์ ได้ให้ความเห็นว่า การประเมินผลรวมสรุปเป็นการประเมินเพื่อรับรองหรือให้ระดับผลการเรียนแก่นักเรียนเมื่อเรียนจบหน่วยการเรียนรู้

หรือเทอม หรือภาคเรียน โดยนำคะแนนมาเฉลี่ยเป็นระดับผลการเรียนของนักเรียน ผลการสอบแบบรวมสรุปหรือที่เรียกว่า "Final" นี้ จะถูกเก็บบันทึกไว้โดยตลอด และเชื่อว่าเป็นข้อมูลในการพิจารณาความสามารถทางวิชาชีพ แต่ในปัจจุบันยังเป็นที่โต้แย้งกันอยู่ในหมู่นักเรียนและนักการศึกษา (Mehrens 1976 : 11)

ในทฤษฎีของ บลูม (Bloom) การประเมินผลรวมสรุปมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ การประเมินผลเพื่อตัดสินความสามารถของนักเรียน ซึ่งได้เรียนจบหลักสูตร และอาจให้ระดับคะแนนหรือรายงานผลให้ผู้บริหารของนักเรียนทราบ นอกจากนี้การประเมินผลรวมสรุปยังใช้เพื่อรับรองความสามารถและทักษะ ในปัจจุบันใช้เปรียบเทียบผลจากกลุ่มที่ต่างกัน (Bloom 1971 : 61-71)

การประเมินผลรวมสรุป หมายถึงการตัดสินคุณค่าหรือระดับสัมฤทธิ์ผลสะสมของนักเรียนหลังจากการสอนได้สิ้นสุดลงแล้ว ตัวอย่างเช่น การสอบไล่ประจำภาคเรียน โดยมุ่งใช้เป็นข้อมูลเพื่อจัดอันดับคะแนนของนักเรียน หรือดัชนีชี้ระดับสัมฤทธิ์ผลสะสมในวิชาใดวิชาหนึ่งของนักเรียน (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ 2524 : 11)

การประเมินผลแบบรวมสรุปนี้ นอกจากจะใช้เพื่อการตัดสินความสามารถของนักเรียนแล้ว ผลจากการประเมินชนิดนี้อาจใช้ทำนายความสำเร็จในรายวิชาซึ่งต่อเนื่องกัน และใช้ตัดสินว่านักเรียนควรจะเรียนในระดับใดของหลักสูตร ข้อมูลจากการตัดสินอาจให้ผลย้อนกลับแก่การเรียนในการเลือกเรียนรายวิชาต่อไป ปัญหาของการประเมินผลแบบนี้อยู่ที่การสร้างเครื่องมือเพื่อรวบรวมข้อมูลในการตัดสินใจ เบกก และเลวิด (Eggs and Lewis) ได้แบ่งเครื่องมือที่จะใช้วัดเป็น 2 ชนิด คือ เครื่องมือที่วัดจากภายนอก (External measuring Instruments) ซึ่งได้แก่ เครื่องมือมาตรฐานแบบต่าง ๆ บางชนิดใช้วัดผลสัมฤทธิ์ บางชนิดใช้วัดความถนัด บางชนิดใช้วัดทัศนคติ ซึ่งในบางครั้งการนำแบบสอบนี้มาใช้ อาจไม่เหมาะสมทั้งในแง่จุดมุ่งหมายและเนื้อหาสาระที่มุ่งวัด ครูจึงต้องสร้างแบบสอบขึ้นเอง เป็นเครื่องมือที่วัดจากภายใน (Internal measuring devices)

แต่เครื่องมือที่ครูสร้างไม่ได้หมายความว่า จะเป็นเครื่องมือที่ดีที่สุด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าครูมีความสามารถสร้างเครื่องมืออื่น ๆ มากน้อยเพียงใด (Beggs and Lewis 1975 : 14-15)

ในการประเมินผลรวมสรุปนี้ ครูสามารถประเมินผลโดยใช้แบบสอบซึ่งวัดโดยเปรียบเทียบความสามารถของนักเรียนแต่ละคนกับกลุ่ม (Norm - referenced test) หรือจะใช้แบบสอบที่สร้างขึ้นเพื่อวัดระดับความสามารถที่นักเรียนแต่ละคนแสดงพฤติกรรมออกถึงความรอบรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนด (Criterion-referenced test) โดยไม่คำนึงถึงกลุ่มแต่อย่างใดก็ได้ แต่ในการสร้างแบบสอบอิงเกณฑ์ครูจะต้องกำหนด และบอกวัตถุประสงค์ที่เป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเฉพาะให้นักเรียนทราบ ซึ่งจะทำได้ทั้งครูและนักเรียนรู้อย่างละเอียดมากขึ้น (Karmel 1978 : 378)

เพื่อจะได้เห็นความแตกต่างของการประเมินทั้ง 2 แบบชัดเจนขึ้น โปรดดูจากตารางแสดงการเปรียบเทียบดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบการประเมินผลความก้าวหน้า กับการประเมินผลรวมสรุป

	การประเมินผลความก้าวหน้า	การประเมินผลรวมสรุป
จุดมุ่งหมายการประเมิน	ก. เป็นข้อมูลย้อนกลับให้แก่ครูในการ 1. เลือกหรือเปลี่ยนแปลงการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ในครั้ง ต่อไป 2. กำหนดงานพิเศษหรือสอน ซ่อมเสริมในส่วนที่บกพร่อง เป็นรายกลุ่มหรือรายบุคคล	เพื่อให้ระดับผลการเรียน, รับรองหรือออกหลักฐาน แสดงผลการเรียนของ นักเรียน หรือแสดงถึง ความมีประสิทธิภาพ ของครู

ตารางที่ 1 (ต่อ)

	การประเมินผลความก้าวหน้า	การประเมินผลรวมสรุป
	<p>ข. เป็นข้อมูลย้อนกลับให้แก่ นักเรียนสำหรับกำหนด วัตถุประสงค์ล่วงหน้าหรือ เพื่อเรียนซ่อมเสริม</p>	
ระยะเวลาในการ ประเมิน	ประเมินหลายครั้งก่อนที่จะ สิ้นสุดการสอนโดยแบ่งออก เป็นตอน หน่วย หรือบทของ แต่ละรายวิชา	เมื่อสิ้นสุดการสอนของ หน่วย หรือวิชา หรือ ปีการศึกษา
พฤติกรรมที่ต้องการ ประเมิน	พุทธิศึกษา หรือพลังทักษะ (Cognitive or Psychomotor)	ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของ รายวิชาว่าสูงกว่าหรือ ต่ำกว่าในระดับพุทธิศึกษา จริยศึกษา หรือพลังทักษะ (Cognitive, affective and or Psychomotor)
วิธีการที่ใช้ในการ ประเมิน	ใช้ชุดของการวัดผลสัมฤทธิ์ที่ครู สร้างขึ้นเอง (a Series of teacher-made achievement measures) แบบทดสอบชนิดหาคำตอบเอง เรียงความและเลือกคำตอบ, การสัมภาษณ์, วิกิโอเทป, แบบสำรวจรายการและอื่นๆ	ใช้แบบทดสอบวัดผล สัมฤทธิ์ประเภทวัดจาก ภายนอก(แบบทดสอบ มาตรฐานต่าง ๆ) และ วัดจากภายใน(แบบ ทดสอบที่ครูผู้สอนสร้าง เอง)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

	การประเมินความก้าวหน้า	การประเมินผลรวมสรุป
การสุ่มข้อกระทงในการสร้างเครื่องมือ	<p>ก. จุดประสงค์ของการสอนในตอนที่สอนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกันให้รวมเข้าไว้ด้วยกัน</p> <p>ข. จุดประสงค์ที่ไม่เกี่ยวข้องกันก็ให้ใช้จุดประสงค์เดียวในแต่ละตอนย่อย ๆ</p>	การให้น้ำหนักข้อกระทงขึ้นอยู่กับสิ่งที่ครูเน้นในการสอน, จุดประสงค์ของการประเมิน, ระยะเวลาที่ใช้, ความยืดหยุ่นของจุดประสงค์, สิ่งที่สำคัญให้มีความสำคัญซึ่งสังเกตได้
การให้และรายงานคะแนน	แสดงผลในรูปของความสามารถรอบรู้และไม่รอบรู้ การรายงานผลทั้งหมดจะต้องไม่บอกเป็นคะแนน, ระดับผลการเรียนหรือหลักฐานการรับรอง	รวมค่าตอบที่ถูกต้องของแต่ละจุดประสงค์หรือคะแนนรวมทั้งหมดของการสอบ แล้วรายงานผลในรูปของตัวอักษรหรือตัวเลขแสดงผลการเรียนคะแนนมาตรฐาน เปอร์เซ็นต์ไทล์ ฯลฯ
การตีความหมายคะแนน	เทียบคะแนนกับเกณฑ์มาตรฐาน	โดยส่วนใหญ่เทียบคะแนนกับกลุ่ม
ความเที่ยง (Reliability)	ความคงเส้นคงวา (Stability) และหรือความคงที่ของข้อกระทง (Consistency)	ความคงที่ภายใน (Internal Concistency)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

	การประเมินความก้าวหน้า	การประเมินผลรวมสรุป
ความตรง (Validity)	ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความตรงตามทฤษฎี (Construct Validity) จุดประสงค์มีความสำคัญลดหลั่นกันตามลำดับ	ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

ตารางข้างบนนี้เสนอโดย Peter W. Airasian and George F. Madaus (Mehrens 1976 : 11-15)

จากตารางคงจะพอเห็นความแตกต่างของการประเมินผลทั้ง 2 แบบ ซึ่งจำเป็นต่อครูผู้สอนควรจะทราบรายละเอียดเหล่านี้ เพราะในการเรียนการสอน ในหลักสูตรปัจจุบัน ครูผู้สอนจำเป็นต้องใช้การประเมินทั้งสองแบบนี้ควบคู่กันไป ตั้ง ระบุไว้ในคู่มือการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 นอกจากนี้ครูผู้สอนควรจะได้ศึกษาทั้งหลักการ วิธีการ ตลอดจนการนำไปใช้ของการ ประเมินทั้ง 2 แบบอย่างถูกต้องร่วมกับความเข้าใจในหลักการวัดผลและประเมินผล ด้วย ก็คงจะทำให้การวัดผลและประเมินผลการเรียนมีประสิทธิภาพตามความมุ่งหมาย มากขึ้น

การประเมินผลแบบอิงกลุ่มและอิงเกณฑ์ (Norm & Criterion Referenced Evaluation)

กรณีล้นค ได้ให้ความเห็นว่าในแง่ของการตีความผลการประเมินการปฏิบัติการของนักเรียนมี 2 วิธี วิธีแรกคือความการปฏิบัติการกับพฤติกรรมเฉพาะที่สามารถปฏิบัติได้ เช่น เขาสามารถพิมพ์ได้ 40 คำต่อนาทีโดยไม่ผิดเลย ส่วนวิธีที่สองคือตีความการปฏิบัติการของนักเรียนในรูปของตำแหน่งสัมพัทธ์เมื่อเทียบกับกลุ่ม เช่น เขาสามารถพิมพ์ได้ดีกว่า 90 เปอร์เซ็นต์ของเพื่อนร่วมชั้น ในแบบแรกของการตีความก็คือ การตีความแบบอิงเกณฑ์ (Criterion-Referenced) และแบบที่สองก็คือ การตีความแบบอิงกลุ่ม (Norm-Referenced) สำหรับการตีความแบบอิงเกณฑ์นั้นก็คือ การพยายามที่จะอธิบายว่าใครสามารถทำอะไรได้บ้าง โดยไม่อ้างอิงถึงการกระทำของบุคคลอื่น ๆ แต่จะเทียบกับพฤติกรรมเกณฑ์มาตรฐานที่ถูกกำหนดเอาไว้แล้ว ส่วนการตีความแบบอิงกลุ่มคือ การอธิบายว่าการกระทำของบุคคลหนึ่ง ๆ เมื่อเทียบกับคนอื่นในกลุ่มแล้วเป็นอย่างไร กลุ่มอาจจะ เป็น ชั้นเรียน, กลุ่มท้องถิ่น, กลุ่มรัฐ หรือกลุ่มระดับชาติ

จากการตีความของทั้งสองแบบซึ่งแตกต่างกันดังได้กล่าวมาแล้ว เช่นเดียวกันเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินก็ย่อมแตกต่างกันไปด้วย ในเรื่องของความแตกต่างในการเตรียมเครื่องมือของทั้ง 2 แบบจะยกตัวอย่างของเครื่องมือที่ใช้กันมากที่สุดมาอธิบาย ก็คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาเรามักจะใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ครูสร้างขึ้นเอง และแบบทดสอบมาตรฐานในการวัดแบบอิงกลุ่ม โดยประสงค์จะจัดตำแหน่งของนักเรียนตามลำดับผลสัมฤทธิ์จากสูงไปหาค่า เช่น การสอบคัดเลือก การจัดกลุ่ม และการให้เกรด ดังนั้นลักษณะเด่นของแบบทดสอบแบบอิงกลุ่มจึงถูกสร้างใหม่พิสัยของคะแนนกว้าง ๆ การคัดเลือกข้อกระทงในแบบทดสอบจึงกำจัดข้อกระทงที่นักเรียนตอบได้ถูกเหมือน ๆ กันออก และคัดเลือกข้อกระทงที่มีระดับความยากง่าย .50 แต่ละข้อกระทงคำนึงถึงความแตกต่างของความสามารถมากที่สุด และจะต้องมีความคงที่ในการจัดตำแหน่งนักเรียน ส่วนแบบสอบแบบอิงเกณฑ์ไม่คำนึงถึงตำแหน่งของนักเรียน

ความยากง่ายของข้อกระทงและอำนาจจำแนก สิ่งเหล่านี้จะไม่ใช่เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกข้อกระทง ข้อกระทงในแบบสอบอิงเกณฑ์จะต้องเป็นข้อกระทงที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมเฉพาะที่ถุกวัด ถ้าเป็นจุดประสงค์ที่ง่าย ข้อกระทงก็จะง่าย ถ้าจุดประสงค์นั้นยาก ข้อกระทงก็จะยาก จะไม่คัดเลือกข้อกระทงที่ง่ายทิ้งหรือปรับปรุงข้อกระทงที่ยากใหม่ ดังนั้นวัตถุประสงค์หลักก็คือ จะเตรียมแบบทดสอบที่สามารถตีความได้โดยตรง ไปยังความรู้หรือทักษะจำเพาะที่นักเรียนสามารถปฏิบัติได้

(Gronlund 1976 : 18-19)

เช่นเดียวกัน สมหวัง พิชยานุวัฒน์ ได้ให้ความเห็นแบบสอบอิงเกณฑ์เป็นเครื่องมือที่มุ่งประเมินความคล้อยคลึงระหว่างพฤติกรรม หรือเรียกสั้น ๆ ว่า พฤติกรรมเกณฑ์ในแต่ละระดับนั่นเอง คำว่า "เกณฑ์" ในที่นี้มิได้หมายถึงแค่เพียงผลการสอบได้ในแต่ละรายวิชา แท้จริงแล้วเราสามารถตั้งพฤติกรรมเกณฑ์ในระหว่างการสอนยังดำเนินอยู่ได้ เช่น พฤติกรรมเกณฑ์เมื่อสิ้นสุดการสอนหน่วยบทเรียนที่ 1 เป็นต้น คะแนนจากแบบสอบอิงเกณฑ์จะแสดงถึงว่าผู้เรียนสามารถทำอะไร หรือไม่สามารถทำอะไรได้บ้าง ส่วนแบบสอบอิงกลุ่มมุ่งจักอันดับความสามารถของผู้เรียนมากกว่ามุ่งประเมินว่าผู้เรียนรู้ หรือมีความสามารถด้านใดบ้าง คะแนนจากแบบสอบอิงกลุ่มจะเป็นดัชนีชี้ว่า ผู้เรียนมีความรู้หรือสัมฤทธิ์ผลในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมากหรือน้อยกว่าผู้เรียนรวมชั้นคนอื่น แต่มิได้เปิดเผยถึงระดับความรู้หรือความคล่องแคล่วในค่านเนื้อหาวิชาโดยตรง (สมหวัง พิชยานุวัฒน์ 2524 : 13-15)

สำหรับการสร้างแบบทดสอบนั้น บลุมไค์เสนอขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบอิงกลุ่ม ดังต่อไปนี้

1. สร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหา (Table of Specification) ซึ่งระบุรายการของเนื้อหาวิชา และจุดประสงค์ที่ต้องการวัด
2. สร้างแบบสอบตามตารางวิเคราะห์เนื้อหา
3. สุ่มเลือกข้อสอบที่จะใช้วัด
4. เรียงข้อสอบตามเนื้อหาที่จะวัด ตามลำดับความยากง่าย หรือตามรูปแบบข้อทดสอบ

5. กำหนดการให้คะแนน
6. เขียนคำสั่งที่จะใช้ในการบริหารแบบสอบ
(Elcom 1971 : 63-66)

ส่วนการร่างแบบสอบอิงเกณฑ์ กิลเบิร์ต แซค (Gilbert Sax) ก็ได้เสนอขั้นตอนในการร่างดังต่อไปนี้

1. เขียนรายการเฉพาะของพฤติกรรม ซึ่งจะบอกถึงขอบข่ายของพฤติกรรมที่คาดหวังว่านักเรียนจะมีพฤติกรรมนั้น รายการเฉพาะนั้นจะบ่งว่านักเรียนจะต้องทำอะไร (ระบุพฤติกรรมที่คาดหวัง) ภายใต้เงื่อนไขอย่างไร (ระบุเงื่อนไข) และนักเรียนจะต้องทำได้เพียงใด (ระบุเกณฑ์)
2. เลือกแบบสอบจากรายการเฉพาะที่กำหนด ควรเขียนข้อสอบหลาย ๆ ข้อที่วัดพฤติกรรมเดียวกันได้ แล้วสุ่มข้อสอบมาใช้ในแบบสอบจริง
3. เลือกข้อกระทงสำหรับแต่ละโคเมนของพฤติกรรม ควรเป็นข้อกระทงที่แสดงถึงความสามารถของนักเรียนที่เพิ่มขึ้นในการเรียนแต่ละรายวิชา
4. บริหารแบบสอบภายใต้สถานการณ์เฉพาะ เช่น ถ้าต้องการให้อ่านออกเสียงตัวอักษรต่าง ๆ นักเรียนก็อ่านอักษรต่าง ๆ เหล่านั้น ไม่ต้องเขียนหรือพิมพ์ตัวอักษรเหล่านั้น
5. เปรียบเทียบผลการปฏิบัติของนักเรียนกับระดับความสามารถขั้นต่ำ ซึ่งได้ระบุไว้ (Sax 1974 : 255-257)

จากรายละเอียดต่าง ๆ ของการประเมินผลทั้งแบบอิงเกณฑ์และอิงกลุ่มที่กล่าวมาแล้วนั้น จะเห็นได้ว่า การประเมินผลทั้ง 2 แบบมีความแตกต่างกันอย่างเด็ดขาดชนิดที่ต้องเลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ฟิตกิบบอน (Fitkibbon) คอร์ด (Cox) และคลีน (Klien) เชื่อว่ามีความแตกต่างกันแต่เฉพาะการแปลความหมายคะแนนที่ได้ จะอย่างไรก็ตามประเด็นสำคัญไม่ใช่อยู่ที่ความแตกต่างแต่อยู่ที่การเลือกใช้วิธีการประเมินผลแต่ละแบบได้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการหรือไม่ เพราะในทางปฏิบัติจริงบางครั้งอาจต้องใช้แบบอิงเกณฑ์ บางครั้งก็อาจ

ห้องใช้แบบอิงกลุ่ม หรือบางครั้งอาจต้องใช้ทั้งแบบอิงเกณฑ์และอิงกลุ่ม ดังนั้น ในฐานะครูผู้สอนจึงควรสนใจศึกษาให้เข้าใจในรายละเอียดต่าง ๆ ของทั้ง 2 วิธี

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนและการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ในระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรจากหลักสูตรเก่าสู่กรเก่ามาเป็นหลักสูตรที่ใช้อยู่ปัจจุบัน นับว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงทางดานการศึกษาอย่างมาก จึงมีผู้สนใจศึกษาปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาการใช้หลักสูตร ปัญหาการสอน ปัญหาประเมินผลการเรียน ซึ่งข้อค้นพบจากการศึกษาจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารในการบริหารงานต่อไป สำหรับผลการวิจัยโดยสรุปมีดังนี้

งานวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518
วสันต์ จันทรวงศา ได้ศึกษาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับ พ.ศ.2518 ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสำรวจให้บุคลากรในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานครจำนวน 16 โรงเรียน โดยวิธีแบ่งกลุ่มบุคลากรและสุ่มตัวอย่างแบบง่าย จำนวนแบบสำรวจที่ได้รับคืน 420 ชุด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 98.82 ผลการวิจัยพบว่า การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 นี้ มีปัญหาด้านบริหารหลักสูตร คือ การกำหนดนโยบายการประสานงานร่วมกันภายในกลุ่มโรงเรียน ความร่วมมือจกวิชาการประเมินผลการเรียน จำนวนบุคลากรที่รับผิดชอบงาน การจัดโปรแกรมการเรียนให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น การจัดการการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร และเอกสารหลักสูตรไม่เพียงพอ ปัญหาด้านการสอนและการประเมินผลการเรียน หัวหน้าหมวดวิชาและอาจารย์ผู้สอนประสบปัญหาในเรื่อง การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เน้นการสอนแบบบรรยายมากเกินไป ซากอุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวกในการสอน ความไม่เพียงพอของเวลาในการสอนให้ครบหลักสูตร การวัดผลใช้เฉพาะข้อสอบแบบปรนัยและอัตนัยเท่านั้น กลุ่มโรงเรียนมีบทบาทในการออกข้อสอบน้อยไป (วสันต์ จันทรวงศา 2518 : จ)

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ติดตามผลการใช้หลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการประชุมทางวิชาการ เยี่ยมโรงเรียน ส่งแบบสอบถาม ทำข้อสอบและวิเคราะห์ข้อสอบร่วมกัน และได้รวบรวมปัญหาในการใช้หลักสูตรวิทยาศาสตร์ดังนี้

1. อุปกรณ์คุณภาพไม่ดีและไม่เพียงพอ เพราะขาดงบประมาณ
2. แบบเรียนหาซื้อไม่ได้ และยังมีข้อบกพร่องอยู่
3. หนังสือคู่มือครูพิมพ์ไม่ทัน เนื้อหาบางตอนในรายละเอียดค่อนข้างเกินไป
4. ครูบางคนไม่เคยผ่านการอบรมตามหลักสูตร สสวท. หรืออบรมแล้วแต่ไม่เคยขึ้นกับการสอนแบบใหม่ ทำให้ใช้คำถามไม่รัดกุม จึงเสียเวลาในการสอนมาก
5. ครูไม่มั่นใจในข้อสอบที่สร้างขึ้น ไม่มั่นใจในมาตรฐาน ครูมักแต่ ออกข้อสอบแบบวัดความจำ วัดผลไม่ตรงกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, สาขาวิจัยและประเมินผล 2520 : 6-7)

สกลกิจ นกสกุล ได้ศึกษาปัญหาการสอนวิชาคณิตศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในปีการศึกษา 2519 โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างคือ ครู 31 คน และนักเรียนจำนวน 217 คน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 12 โรงเรียน ของกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า มีนักเรียนจำนวนน้อยเท่านั้นที่บรรลุวัตถุประสงค์ในหลักสูตรค่อนข้างมาก เนื้อหาในหลักสูตรควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข ตำราเรียนยังเป็นประโยชน์ต่อครูและนักเรียนน้อย ครูจำนวนมากที่สัคยังไม่เห็นคุณค่าของวิธีการสอนใหม่ ๆ ซึ่งเหมาะสมกับวิชาคณิตศาสตร์

ครูจำนวนมากที่สัคใช้อุปกรณ์การสอนประเภทสร้างขึ้นเองได้ง่าย วิธีวัดผลที่ใช้อยู่มีความเชื่อถือได้โดยเป็นการวัดที่ตรงกับความสามารถของนักเรียน

ข้อเสนอแนะของครู คือหลักสูตรควรได้รับการปรับปรุงโดยเน้นการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันมากกว่าการนำไปใช้ศึกษาต่อ และควรกำหนดให้มีวิชาเลือกในแขนงต่าง ๆ ของคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนค่วย (สกลกิจ นกสกล 2520 : บทคัดย่อ)

๑๖. วิชา เกษรศิริเจริญ ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพक्रमิขยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ.2520 โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างक्रमิขยมศึกษาจำนวน 631 คน จากโรงเรียนรัฐบาล 24 แห่งและโรงเรียนราษฎร์ 32 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพक्रमิขยมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนรัฐบาลและกลุ่มโรงเรียนราษฎร์ไม่แตกต่างกัน และต่างมีระดับประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ดี ประสิทธิภาพक्रमิขยมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่สูงกว่ากลุ่มโรงเรียนขนาดกลางและกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก ประสิทธิภาพक्रमิขยมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนรัฐบาลขนาดใหญ่สูงกว่ากลุ่มโรงเรียนรัฐบาลขนาดกลางและกลุ่มโรงเรียนรัฐบาลขนาดเล็ก ประสิทธิภาพของक्रमิขยมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนราษฎร์ขนาดใหญ่สูงกว่ากลุ่มโรงเรียนราษฎร์ขนาดเล็ก (วิชา เกษรศิริเจริญ 2520 : ข-ค)

ปองจิต อ่อนเฒ่า ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการวัดและประเมินผลการสอน การเรียนวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในปี พ.ศ.2521 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างคือ ครูภาษาไทย 142 คน และนักเรียน 240 คน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 24 แห่ง ผลการวิจัยพบว่าในค่านสภาพการวัดและประเมินผลการสอนวิชาภาษาไทย วิธีวัดผลที่ครูเห็นว่ามีการใช้มากที่สุดคือ การให้นักเรียนตอบคำถามปากเปล่า ทำแบบฝึกหัดเป็นการบ้าน เขียนรายงานและทำแบบทดสอบย่อยเป็นระยะ ๆ ค่าเนนการวัดผลที่ต่ำมาก คือ ครูแจ้งให้นักเรียนทราบ โครงการสอน วิธีวัดผล และแนะนำวิธีเรียนที่ถูกต้อง พบทวนความรู้และแจ้งขอบข่ายข้อสอบให้นักเรียนทราบและเมื่อสอบเสร็จก็เฉลยข้อสอบ ในค่านความคิดเห็นต่อการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2518 ครูภาษาไทยและนักเรียนเห็นค่วยมากกับการให้โรงเรียนประเมินผลการเรียนเองค่วยความเห็นชอบของกลุ่มโรงเรียน ค่านความคิดเห็นต่อแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการสอน

การเรียนวิชาภาษาไทย ครูและนักเรียนเห็นด้วยมากกับแนวปฏิบัติต่อไปนี้

1. เห็นด้วยมากกับวิธีวัดผลระหว่างภาคเรียนด้วยการทำแบบฝึกหัด การค้นคว้า เขียนรายงาน และการทำแบบทดสอบย่อยเป็นระยะ ๆ
2. เห็นด้วยมากกับวิธีดำเนินการวัดและประเมินผล โดยการแจ้งให้นักเรียนทราบโครงการสอน แนะนำนักเรียนให้รู้จักวิธีเรียนที่ถูกต้อง การทบทวน ความรู้ แจงข้อขยายข้อสอบ เจลดยบอกคะแนนหลังการสอบ
3. เห็นด้วยมากกับการสอบย่อยบ่อย ๆ ระหว่างการเรียน และเห็นว่า ชนิดของแบบทดสอบภาษาไทยควร เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ

ในด้านปัญหาการวัดและประเมินผลที่ครูภาษาไทยประสบนั้น ได้แก่ เวลาเรียนจำกัดไม่ค่อยมีโอกาสได้ทำกิจกรรมในชั้น ไม่ชำนาญการสร้างข้อสอบ เวลาในการสร้างและตรวจให้คะแนนข้อสอบมีน้อย การให้เกร็ดครูแต่ละคนใช้ เกณฑ์ต่างกัน ความต้องการ ครูภาษาไทยต้องการให้จัดตั้งคลังข้อสอบไว้เป็น แหล่งกลางให้ครูได้มีใช้มากที่สุด อุปกรณ์และคู่มือวัดผลให้เพียงพอ (ปองจิต อ่อนเภา 2521 : ง-จ)

สุมาลี จันทร์ชโล ได้ศึกษาคิดตามผลการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวง ศึกษาธิการ ว่าด้วย การประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 ของครูในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 217 คน โดยให้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถาม และสัมภาษณ์รายบุคคล ผลการวิจัย พบว่า

1. ครูโดยส่วนรวมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนค่อนข้างน้อย
2. ครูโรงเรียนรัฐบาลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน สูงกว่าครูโรงเรียนราษฎร์
3. ครูโดยปฏิบัติการประเมินผลการเรียนถูกต้องตามระเบียบการประเมินผลการเรียนในระดับปานกลาง

4. ครูโรงเรียนรัฐบาลและครูโรงเรียนราษฎร์ ปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนได้ถูกต้องไม่แตกต่างกัน

5. ครูมีปัญหาคำคัญในการประเมินผลการเรียน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย การประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2521 ในเรื่อง คู่มือการประเมินผลไม่เพียงพอ ขาดความรู้เรื่องระเบียบการประเมินผลการเรียนตามที่กระทรวงกำหนด ขาดบุคคลที่จะให้คำปรึกษาแนะนำ ขาดความรู้เรื่องการเขียนข้อสอบให้ดีและเหมาะสม ขาดความรู้เรื่อง การเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผล ขาดความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับวิธีการประเมินผลก่อนเรียน

6. ครูโรงเรียนราษฎร์มีปัญหาคำคัญในเรื่อง ขาดความรู้เรื่องระเบียบการประเมินผลตามที่กระทรวงกำหนด ขาดความรู้เรื่อง การประเมินผลแบบใช้กลุ่ม ใช้เกณฑ์ ขาดความรู้เรื่อง การตัดเกรด ขาดบุคคลที่จะให้คำปรึกษาแนะนำมากกว่าครูโรงเรียนรัฐบาล

7. ความรู้ในหลักการประเมินผลการเรียนตามที่กระทรวงกำหนด การปฏิบัติตามระเบียบที่กระทรวงกำหนด และปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบ มีความสัมพันธ์กัน (สมชาติ จันทร์ชโล 2521 : บทคัดย่อ)

พินิจ วรพีเวชศิลป์ ได้ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนวิชาเคมีในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ.2522 โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์ที่สอนวิชาเคมีระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 25 คน และนักเรียนจำนวน 380 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่ครูพบในระดับค่อนข้างมาก ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับแบบเรียน ในเรื่องความชัดเจนของคำอธิบาย ปัญหาที่ครูพบในระดับมาก ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการสอนในเรื่องหลักการคำนวณเคมี ปัญหาที่ครูพบในระดับมากที่สุด ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการเขียนสมการเคมี ปัญหาเกี่ยวกับเอกสารประกอบการสอนไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย (พินิจ วรพีเวชศิลป์ 2522 : จ-จ/1)

พรหมเพ็ญ ทนกล้า ได้วิจัยเกี่ยวกับปัญหาการวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในปี พ.ศ. 2522 โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูสังคมศึกษา 208 คน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 45 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ ของการปฏิบัติที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ สภาพการวัดและประเมินผล ระเบียบวัดผล การสร้างข้อสอบ วิธีดำเนินการวัดผล การตัดสินผลการเรียน (พรหมเพ็ญ ทนกล้า 2522 : ง-ฉ)

สนีย์ วิงวอน ได้ศึกษาปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน วิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในปี พ.ศ. 2523 โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูสังคมศึกษา 240 คน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นของเขตการศึกษา 6 จำนวน 80 แห่ง ผลการวิจัยพบว่าครูสังคมศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับ

1. การปฏิบัติตามระเบียบการวัดผล ได้แก่ พัฒนาการด้านเจตคติ จริยธรรม และบุคลิกภาพ การสอนซ่อมเสริม การประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียน การสอน การประเมินผลตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม วิธีการทำงาน การเปลี่ยนวิชาเลือกของนักเรียนภายในสัปดาห์ที่สองของภาคเรียนถัดไป และปัญหาเรื่องมอบหมายงานให้ทำ ซึ่งทั้งหมดเป็นปัญหาในระดับปานกลาง

2. ปัญหาในการสร้างข้อสอบ ปัญหาในระดับมากได้แก่การสร้างแบบทดสอบเพื่อวัดความสามารถในการสังเคราะห์ ปัญหาในระดับปานกลางได้แก่การสร้างแบบทดสอบด้านการวิเคราะห์ การประเมินค่า การนำไปใช้ พัฒนาการด้านเจตคติ จริยธรรมและบุคลิกภาพอื่น ๆ ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร เวลาในการสร้างข้อสอบ การใช้ด้อยค่าให้รัศมีชัดเจนในแบบทดสอบ ปัญหาในการสร้างตัวลงในแบบทดสอบ

3. ในด้านความต้องการของครูสังคมศึกษา ต้องการให้กระทรวงศึกษาธิการจัดหาคู่มือและอุปกรณ์ในด้านกาการวัดผลและประเมินผลมากที่สุด นอกจากนี้ยังต้องการให้กรมวิชาการจัดทำคลังข้อสอบและข้อสอบมาตรฐานวิชาสังคมศึกษาให้ครูได้ยืมใช้อย่างเพียงพอ (สนีย์ วิงวอน 2523 : ง-ฉ)

สิรินทร์ สุนทรภักดิ์ ได้ศึกษาปัญหาการประเมินผลการเรียนการสอนของครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2525 โดยศึกษากับครูวิทยาศาสตร์จำนวน 177 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูวิทยาศาสตร์ประสบปัญหาจากการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนในระดับปานกลางในเรื่อง การจัดทำข้อสอบรวมไว้ใช้ในกลุ่มโรงเรียน และการประเมินผลด้านความรู้สึกรับรู้ การสร้างข้อสอบ การสร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาและพฤติกรรม ส่วนปัญหาในระดับน้อยหรือน้อยที่สุดคือ ปัญหาจากวิธีดำเนินการวัดผล และปัญหาระดับน้อยคือ ปัญหาจากการตัดสินระดับผลการเรียน ครูวิทยาศาสตร์ต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนการสอนในทุกด้าน ในระดับมากที่สุด ต้องการให้มีการสร้างข้อสอบมาตรฐานให้ครูได้มีใช้ ต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนจัดหาเอกสาร ตำรา และอุปกรณ์ในการประเมินผลการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์เพิ่มเติม ต้องการให้ระบุนจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ละเอียดว่าจะวัดพฤติกรรมอะไรบ้าง ต้องการให้ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนติดตามความก้าวหน้าในด้านการประเมินผลการเรียนการสอนอยู่เสมอ ต้องการให้มีการอบรมครูวิทยาศาสตร์ เรื่อง การประเมินผลการเรียนการสอน (สิรินทร์ สุนทรภักดิ์ 2525 : ง-๑)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย